

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/416/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5711215181
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5711215181.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Piešťany, ul. Teplická č. 7434/147, IČO: 36 234 176, proti žalovanému: M. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom trvale V., ul. A. B. č. XXXX/XX, toho času na neznámom mieste mimo územia SR, V. (Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska), o zaplatenie sumy 240 eur, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Martin zo dňa 26. septembra 2012 č. k. 10C/159/2012-34, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Okresný súd Martin uznesením zo dňa 26. 09. 2012 č. k. 10C/159/2012-34 rozhodol tak, že:

I. Okresný súd Martin nemá právomoc na prejednanie tohto sporu.

II. Súd konanie zastavuje.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

IV. Súd vracia žalobcovi zaplatený súdny poplatok vo výške 16,50 eur.

V. Upravuje sa Daňový úrad Trnava, aby po právoplatnosti tohto uznesenia vrátil žalobcovi na adresu jeho sídla zaplatený súdny poplatok vo výške 16,50 eur.

Súd konštatoval, že sa mu nepodarilo doručiť platobný rozkaz žalovanému do vlastných rúk na adresu jeho pobytu, ktorú žalobca uviedol. Následne súd vykonal viaceré šetrenia pobytu žalovaného, pričom napokon bolo v Centrálnom registri obyvateľov zistené, že žalovaný nemá na území Slovenskej republiky pobyt, ale od 08. 08. 2011 je jeho pobyt v V., Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, kde sa toho času zdržiava na súdom neznámom mieste. Súd nevedel zistiť presný pobyt žalovaného, keďže vo Veľkej Británii neexistuje evidencia obyvateľstva, ani orgán, ktorý by pomohol zistiť pobyt žalovaného.

Keďže v predmetnej veci bolo zistené, že žalovaný nemá bydlisko na území Slovenskej republiky, toho času sa zdržiava na neznámom mieste v cudzine (Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska), a teda ide o spor s medzinárodným prvkom, bolo nevyhnutné vo veci aplikovať Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. 12. 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Žalobca v konaní uplatňoval svoj žalobný nárok zo zmluvy o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, pričom nariadenie osobitne upravuje právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv v oddieli 4.

S poukazom na vyššie uvedenú skutočnosť, súd zisťoval v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. 12. 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, či má právomoc vo veci konať.

Podľa čl. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

Uvedená zakladaná zásada sa uplatní vždy, pokiaľ nariadenie neupravuje osobitnú, či výlučnú právomoc na konanie.

Podľa článku 15 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 4 a článku 5 bod 5, ak ide a/ o zmluvu o predaji tovaru na splátky, b/ o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkolvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru, alebo c/ vo všetkých ostatných prípadoch o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohoto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností.

Podľa článku 16 ods. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

Z podaného návrhu na začatie konania je zrejmé, že žalobca so žalovaným uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou bol žalovanému poskytnutý úver v sume 829,81 eur určený na kúpu tovaru. Keďže žalobca si v predmetnom konaní uplatňuje žalobný nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, treba pri zisťovaní právomoci súdu aplikovať príslušné ustanovenia oddielu 4 Nariadenia Rady č. 44/2001, ktoré upravujú právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv.

Z vyššie uvedených ustanovení nariadenia je zrejmé, že nariadenie upravuje v spotrebiteľských veciach osobitnú právomoc na konanie, ktorá závisí od postavenia spotrebiteľa ako strany žalujúcej alebo žalovanej. V prejednávanej veci je spotrebiteľ na strane žalovanej, a teda druhý účastník zmluvy ho môže žalovať len na súde členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ svoje bydlisko.

Podľa čl. 59 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 pre posúdenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, ktorého súdom vo veci napadla žaloba, súd použije právny poriadok svojho štátu.

Otázku bydliska tak posudzuje konajúci súd podľa svojho národného práva, v konkrétnom prípade ide o právo slovenské.

Z Centrálnej evidencie pobytu obyvateľstva a z oznámenia Mestského úradu Martin mal súd za preukázané, že žalovaný dňa 08. 08. 2011 ohlásil zrušenie trvalého pobytu v V. a ako miesto pobytu, kam hodlal vycestovať, uviedol Veľkú Britániu, V.. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný nemá bydlisko na území Slovenskej republiky, ale zdržiava sa na súdom neznámom mieste v cudzine. Keďže sa jedná o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, právomoc na konanie má súd členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, a tým nie je súd Slovenskej republiky. Keďže súd nemôže konať so žalovaným pre neznámy pobyt v cudzine, nemožno právomoc založiť ani čl. 24 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, v zmysle ktorého má právomoc súd členského štátu aj vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto pravidlo sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namielol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 22. Už z kontextu citovaného ustanovenia nariadenia vyplýva, že na to, aby došlo k založeniu právomoci súdu vo veci konať podľa čl. 24 Nariadenia je nevyhnutné, aby sa žalovaná strana aktívne zúčastnila na konaní.

S ohľadom na uvádzané skutočnosti je potrebné v predmetnej veci aplikovať čl. 26 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 podľa ktorého, ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nedostaví sa na tento súd, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, ak si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia. Súd mal preukázané, že žalovaný nemá bydlisko na území Slovenskej republiky, a preto musel v súlade s ust. čl. 26 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 vyhlásiť, že nemá právomoc na prejednanie tohto sporu. Súd si

nemohol založiť svoju právomoc ani na vyššie citovanom ust. čl. 24 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, keďže žalovaný sa aktívne nezúčastnil na konaní.

Pretože nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou prekážkou konania, súd podľa § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), keďže nemá právomoc na prejednanie uvedeného sporu, konanie zastavil. Súd nemohol do svojho výroku začleniť aj výrok o postúpení veci inému orgánu, nakoľko do úvahy pripadá súd iného štátu a súdy Slovenskej republiky môžu vykonávať svoju jurisdikciu len na území Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu len poučuje účastníka, že sa so svojím návrhom môže obrátiť na príslušný orgán v cudzine.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, nakoľko konanie bolo zastavené.

Na základe citovaného ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, súd rozhodol o vrátení zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 16,50 eur späť žalobcovi, keďže konanie bolo zastavené pre nedostatok právomoci Okresného súdu Martin vo veci konať a zároveň na jeho vrátenie upravil príslušný Daňový úrad Trnava.

Súd viazal vykonateľnosť svojho rozhodnutia až na jeho právoplatnosť, a to vzhľadom na odkladný účinok odvolania a predbežnú vykonateľnosť uznesenia.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca.

Podľa žalobcu v konaní došlo v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, a to konkrétne účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Žalobca nesúhlasil s rozhodnutím súdu o nedostatku právomoci na prejednanie predmetného občianskoprávneho sporu a následnom zastavení konania. Nesúhlasil ani s tvrdením súdu, že pobyt účastníka na neznámom mieste je neodstrániteľnou vadou konania v zmysle O. s. p. ako procesnoprávneho predpisu, ktorý upravuje civilné konania. Do pozornosti súdu dal inštitút opatrovníka podľa ust. § 29 ods. 2 O. s. p.

Podľa žalobcu zo skutočností zistených počas priebehu konania je zrejmé, že žalovaný nemal pobyt na adrese uvedenej v návrhu na vydanie platobného rozkazu, z dôvodu nemožnosti doručiť vydaný platobný rozkaz do vlastných rúk žalovaného. Na druhej strane súdu sa podarilo zistiť len pravdepodobný pobyt žalovaného v V. v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, nie je jeho bydlisko. Sám súd konštatuje, že nevie zistiť pobyt žalovaného, nepozná jeho skutočnú adresu, na ktorej sa zdržiava, preto nemožno spochybníť skutočnosť, že pobyt účastníka nie je známy. Podľa žalobcu súd v danom prípade mal ustanoviť žalovanému opatrovníka, a to osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom, prípadne inom prostredí, ktorá je účastníkovi blízka. Keďže predmetom konania je drobný spor, súd mohol ustanoviť žalovanému za opatrovníka aj zamestnanca súdu. Ustanovením opatrovníka by súd odstránil prekážku konania.

Ďalej žalobca uviedol, že s poukazom na ust. § 7 ods. 1 O. s. p. označovaný ako generálna klauzula mal okresný súd právomoc prejednať súd, pretože vedený spor na tomto súde pod sp. zn. 10C/159/2012 má súkromnoprávny charakter, konkrétnejšie občiansko-právny, vychádzajúc z viacerých judikátov Slovenskej republiky v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že záväzkový vzťah sa považuje za vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

Podľa žalobcu ak určitá vec nespadá do právomoci súdov, ide o neodstrániteľnú vadu konania, nevyhnutne vedúcu k uzneseniu o zastavení konania. Uznesením o zastavení konania sa však súd nemôže obmedziť iba na konštatovanie zastavenia konania z dôvodu nedostatku procesnej podmienky (právomoci), musí rovnako konštatovať, ktorému orgánu charakter veci patrí a výroková časť uznesenia bude obsahovať i výrok o tom, ktorému orgánu súd vec postupuje z dôvodu nedostatku právomoci.

Na záver žalobca uviedol, že súd nezistil bydlisko žalovaného, teda konkrétne miesto - adresu, na ktorej by mal žalovaný trvalý pobyt vo Veľkej Británii. Nepodarilo sa preveriť a potvrdiť pravdivosť informácie, že

žalovaný momentálne žije v V.. Sám konštatuje, že vo Veľkej Británii neexistuje evidencia obyvateľstva, ani orgán, ktorý by pomohol zistiť pobyt žalovaného. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalovaný sa zdržiava na neznámom mieste v cudzine. Ak ide o odstrániteľnú vadu konania, musí súd najskôr subsidiárne vyčerpať všetky procesné možnosti tejto procesnej podmienky a až v prípade, ak tieto možnosti nápravy nedostatku procesnej podmienky zlyhali, môže v týchto prípadoch uznesením konanie zastaviť. Podľa žalobcu preto konajúci súd mal ustanoviť žalovanému opatrovníka, zabrániť tak porušeniu ústavného princípu zákazu odopretia spravodlivosti (denegatio iustitiae), a zároveň tým predísť zastaveniu konania, keď neboli splnené zákonné podmienky.

Z týchto dôvodov navrhol uznesenie okresného súdu zrušiť a vrátiť vec súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Na doplnenie považoval krajský súd za potrebné vysporiadať sa s námietkami žalobcu vyjadrenými v podanom odvolaní.

Podstatnou otázkou, ktorú bolo nutné v posudzovanej veci vyriešiť, je právomoc slovenského súdu. Ak odporca nemá bydlisko na území Slovenskej republiky, nemožno v zmysle ustanovenia článku 15 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 Z. z. vec prejednať pred slovenským súdom. Z obsahu predložených listinných dôkazov zreteľne vyplýva, že žalovaný dňa 08. 08. 2011 ohlásil zrušenie trvalého pobytu v Martine a teda ešte pred podaním návrhu na začatie konania zo strany navrhovateľa (24. 11. 2011) a aktuálne žije vo Veľkej Británii, v meste V., hoci konkrétna adresa nebola súdu známa. Splnenie podmienky bydliska na území Slovenska bolo podmienkou konania, bez ktorej si nemohol súd založiť svoju právomoc a pokračovať v konaní.

Pokiaľ odvolateľ upriamil pozornosť na možnosti použitia § 7 O. s. p., resp. § 29 ods. 2 O. s. p., tieto argumenty neboli dôvodné. Ustanovenie opatrovníka, či riešenie otázok postúpenia veci inému orgánu nie je v danom prípade na mieste, nakoľko slovenský súd (a ani žiaden iný slovenský orgán) nemôže vo veci konať pre nedostatok právomoci. Vykonať šetrenie len za účelom zistenia presného pobytu žalovaného vo Veľkej Británii presahuje kompetencie civilného súdu a môže slúžiť len záujmom žalobcu, z ktorého dôvodu vyhodnotil odvolací súd požiadavky odvolateľa za nenáležité.

Pobyt žalovaného nie je neznámy, nakoľko je evidentné, že účastník žije v meste V. a zároveň tu nebol dôvod posudzovať otázku postúpenia veci inému orgánu, pretože žiaden slovenský orgán nemá kompetenciu vec riešiť.

Na základe uvedených dôvodov v nadväznosti na podrobné odôvodnenie prvostupňového súdu, krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. Žalovanému ako úspešnému účastníkovi by preto prislúchali trovy konania avšak tento si ich neuplatnil (§ 151 O. s. p.) a ani z obsahu spisu nevyplýva, že by mu boli vznikli. Odvolací súd preto žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.